

שיחות קודש צבאות השם

מלוקט משיחות ואגרות
כבוד קדושת
אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א
מלך המשיח
שניאורסאהן
מליובאוויטש

חלק א

תשמ"א - תשד"מ

תנועת הנוער
צבאות השם בארץ הקודש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מפתח כללי

3	פתח דבר
5	מבוא
41	תוכן ומפתח
63	תשמ"א
269	תשמ"ב
411	תשמ"ג
525	תשד"מ

שיחות קודש - צבאות השם חלק א

שותפים בעריכה: הרב יחיאל יעקובוביץ, הרב יוסף מיכאלשווילי, הרב מאיר נוטיק, הרב מנחם מענדל הכהן רייכמן, הרב מנחם מענדל תמרין

יוצא לאור ע"י

תנועת הנוער צבאות השם בארץ הקודש

יו"ר: הרב דוד נחשון

מנהל: הרב לוי נחשון

רח' חב"ד 5, נוף הגליל. ת.ד. 1035

טלפון: *3628 • דוא"ל: tzivot.h770@gmail.com

© כל הזכויות שמורות • תשפ"ב • 5782

אישור הדפסת השיחות המוגהות באדיבות 'ועד להפצת שיחות'

פתח דבר

זכינו ובדורנו יסד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א את ארגון "צבאות השם" לילדי ישראל. שעות רבות השקיע הרבי בשיחות לילדים, בביאור והסבר משמעות "צבאות השם", מעלת הצבא ותפקידם של החיילים.

בעמדנו בסיום ארבעים שנה להקמת צבאות השם, אשר "לא קאי איניש אדעת' דרבי' עד ארבעין שנין", שמחים אנו להוציא לאור את הספר "שיחות קודש – צבאות השם", אשר בו נלקטו לראשונה לפונדק אחד כל שיחות ומכתבי הרבי העוסקים בענייני "צבאות השם" מהשנים תשמ"א – תשנ"ב, ונדפסו בשני כרכים.

השיחות כולן נסדרו מחדש באותיות מאירות עיניים ובכלי מפואר, רבות מטעויות הדפוס תוקנו, ונוספו ציונים ומראי מקומות רבים. כל השיחות שנדפסו במקורן באידיש, תורגמו על ידינו ללשון הקודש. כמו כן נוספו כותרות אודות תוכן קטעי השיחות.

וזאת למודעי – התרגום, העריכה, הוספת הכותרות וכל חלק שאינו מדברי הרבי או לא מוגה על ידו – הוא על אחריות העורכים בלבד.

אודות מעלת שיחות אלו, ואופן עריכת הספר – ראו בהרחבה במבוא.

*

בטוחים אנו כי ספר זה יתקבל בסבר פנים יפות ע"י אנ"ש התמימים, העוסקים בלהט בתורת הרבי ובקיום הוראותיו הקדושות, ויוסיף בגיוס עוד ועוד חיילים ל"צבאות השם". ובדואי עצם ההתעוררות וההחלטה בפעולות אלו תסייע ותפעל את הגאולה האמיתית והשלימה, וחיילי צבאות השם יעמדו בראש לקבלת פני משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

תנועת הנוער צבאות השם
בארץ הקודש

מבוא

א

“הנה אנכי והילדים”

עבודתו המיוחדת של הרבי עם ילדי ישראל וחינוכם

“גם קודם שנתגלה הבעש”ט – הי’ לו גילוי אליהו; גם קודם שנתגלה – חידש חידושים בתורה; גם קודם שנתגלה – הראה מופתים; גם קודם שנתגלה – עסק בהצלת כלל ישראל. ולכאורה, הרי אינו מובן: הוא הי’ צריך להוליך ילדי ישראל ל”חדר” וללמדם קמץ אל”ף, וכל כך הי’ נוגע לו הענין, עד שהי’ מנשק אותם? ! הרי במקום זה יכול הי’ לעסוק בהצלת כלל ישראל!

אומרים: לא! אצל הבעש”ט הי’ זה מתאים; ולמה הוא הי’ ה”בעל שם טוב” – בגלל שנישק ילדי ישראל באמרם אל”ף בי”ת!

(משיחת י”ט כסלו תשכ”ו - ע”ש בארוכה)

מיד עם בואו לאמריקה החל הרבי מלך המשיח שליט”א במהפכה הגדולה בהפצת היהדות והמעיינות וחלק נכבד בעבודתו הקדושה, הקדיש לחינוך ילדי ישראל על טהרת הקודש. לשם כך ריכז מאמצים מרובים, ולא חסך כל הזדמנות להשפיע על ילד יהודי נוסף בענייני תורה ויהדות.

“מרכז לענייני חינוך”

בכ”ח סיון תש”א, הגיע הרבי לארה”ב ומיד החל ב”תנופה חדשה בהפצת התורה והיהדות” – ביסוד המוסדות החב”דיים המרכזיים, ובהם ה”מרכז לענייני חינוך”, עליו כותב הרבי²:

“מרכז לענייני חינוך מוקדש בעיקר לבני ובנות ישראל, לחזק חנוכם שיהי’ על טהרת הקדש. מרובים סניפי העבודה של מרכז לענייני חינוך, ביסוד חברת “מסבות שבת” . . . ביסוד בתי ספר לילדות, שעורי ערב למורים ומחנכים חרדים, בהוצאה לאור ספרי קריאה בעד ילדי ונערי ישראל, ובפרט החוברת החדשית “שמועסן מיט קינדער

(1) ראה בהרחבה ע”ד ה”מרכז לענייני חינוך” – תולדות חב”ד בארה”ב, פרק נו; ימי מלך, ח”ב, ע’ 687 ואילך.

(2) כ”ה חשוון תש”ג – אג”ק אדמו”ר שליט”א, ח”א, אגרת לד.

הצבא ומטרתו

את מהות הצבא, אופיו, מטרותיו ותפקידיו – פורש הרבי בהרחבה בשיחות, בעיקר אלה אשר נאמרו בכינוסים לצבאות השם, ובעיקר בתקופה הראשונה להתייסדותו. לאורך כל השיחות בולט היחס הרציני של הרבי לארגון כצבא לכל דבר, יחס אותו דורש הרבי גם מהילדים. וכך הבהיר להם בשיחת היסוד⁷¹:

”צבא מיוסד לכל לראש על כך, שכל איש צבא יודע שצבא ומלחמה אינם ”משחק”, ואינו ענין הנעשה כאופן של מה־בכך – אלא זהו ענין רציני. אמנם, צבא הוא ענין בריא, ענין של אושר וענין של שמחה – אך יש להתייחס לכך ברצינות.

ועד”ז בצבאו של הקב”ה: על ”צבאות השם” לדעת שאין זה משחק, אלא זהו ענין רציני – שייכים לצבא שהעמיד הקב”ה, והוא סומך עליהם שינצחו במלחמת ה’; עליהם לא לשכוח, ולו לרגע אחד, ששייכים לצבא.”

היחס הרציני לצבא, מתבקש, כאשר מבינים את מטרת ייסודו כדברי הרבי. הסיבה להקמתו הינה התקופה הגורלית בה נמצאים, והתפקיד הרציני של דורנו – דור הגאולה⁷²:

”המטרה והתפקיד המיוחד במלחמה שבזמננו היא – כפי שהכריזו והודיעו זה־עתה, ובקול גדול – ”ווי וואנט משיח נאו”, שאנו רוצים שמשיח יגיע עכשיו תיכף ומיד. שזהו התפקיד המיוחד של דורנו וזמננו, ובפרט בשנה זו – להביא את משיח ”נאו”, תיכף ומיד.

ולכן מכניסים כעת חיילים חדשים ב”צבאות השם”, צבא חדש – כדי לזרז, שזה יתקיים בפועל”.

נמצאים בדור הגאולה, המקביל לדור יוצאי מצרים, לכן מתאים ושייך במיוחד עבורנו השם ”צבאות השם”, בו נקראו ישראל בצאתם ממצרים.

לאמיתו של דבר, נקראים כך כל בני ישראל (כמפורש בפסוק, ומבואר בהרחבה בחסידות⁷³); אבל בדורנו בחר הרבי להחיל את התואר הנעלה דווקא על ילדים – לא כי הוא נשלל מהמבוגרים חלילה, הסיבה היא, העובדה כי הילדים ”מובילים”, ”כמו בצבא כפשוטו, רואים שגם בו ישנם כמה דרגות, וכן חילוקים מיהו ה”מתחיל” ומי מכניס את רוח החיות וההתעוררות כ”שטורעם” בין אנשי הצבא – ישנם בכל פלוגה ופלוגה כאלה המסוגלים לזה ושייכים לזה יותר”⁷⁴.

71 ג' דחול המועד סוכות תשמ”א (להלן ע' 67).

72 כ”ה כסלו תשמ”א (להלן ע' 103). וראה גם ש”פ יתרו תשמ”א (להלן ע' 123): ”כיון שעתה הוא הזמן ד”והשיב לב אבות על בנים”, ”ע”י בנים”, לכן מקשרים את הענין ד”צבאות השם” בעיקר עם ילדים; ע”ש. שיחת ליל שמחת תורה תשנ”ב (להלן ח”ב).

73 ”בדרושי פסח” – אחרון של פסח תשמ”א (להלן ע' 216, וש”ג). וראה גם ד”ה באתי לגני תש”י ס”י”א, ובמאמרי כ”ק אדמו”ר מלך המשיח שליט”א עליו מהשנים תש”כ”א, תש”מ”א (שנת הקמת צבאות השם). ובכ”מ.

74 ליל י”א ניסן תשמ”א (להלן ע' 216). ולהעיר מהמבואר בשיחת ג' דחול המועד (להלן ע' 205) שגם המבוגרים וגם הילדים הם מחלקות שונות בצבאות השם, ובחול המועד מחלקת המבוגרים הולכת

הרבי מדבר בפני הילדים כמה שיחות, כאשר בין שיחה לשיחה מתרגם המנחה (הרב יעקב יהודה העכט; ולאחר פטירתו – אחד מבניו) את השיחה לאנגלית. בדרך כלל בשיחה האחרונה מזכיר הרבי אודות סיום הכינוס מתוך שירה (ומורה לנגן ניגונים שונים, בהתייחסו לתוכנם), ומתוך נתינת הצדקה – כדי לכלול את שלושת הקיום של תורה, תפילה וגמ"ח. המדריכים והמדריכות ניגשים אל הרבי, והרבי מחלק חבילות מטבעות לצדקה עבור הילדים. פעמים מוסיף מטבע (או יותר) לכל ילד עבור מטרות נוספות – "דמי חנוכה" או כיוצא בזה.

כמה רגעים מיוחדים אופייניים לכינוסי הילדים, ומטבע הדברים אין להם זכר בשיחות הנדפסות המופיעות בספר. אחד מהם הוא הברכה. המנחה, הרב יעקב יהודה העכט, הנהיג מנהג קבוע לברך את הרבי בברכות מאליפות מעומק ליבו בסיום הכינוס, כאשר הילדים מצטרפים אליו בעניית "אמן", ולפעמים גם בהכרזות שונות אותן ביקש להכריז – למשל, בכינוס ב' אדר שני תשד"מ, כאשר הכריזו כולם לרבי ג' פעמים (כפי שקראו הילדים למרדכי היהודי בדורו): "לא ניפרד ממך, אנו עמך!"

לא ניתן להעביר בספר גם את סבר פניו הקדושות של הרבי, השופע אהבה וחיבה עמוקה לחיילי צבאות השם לאורך כל הכינוס: בעידוד השירה, במחאות הכפיים למצטיינים, בהקשבתו ומבטו העוקב אחר אומרי י"ב הפסוקים, ואפילו באותם רגעים בהם ממתין לאמירת השיחה, כאשר המנחה מתאמץ להשתיק את הילדים, ולא כולם משתפים פעולה מיד... – הרבי ניצב ומביט אליהם בסבלנות. עבור כל אלה אין תחליף למראה התייעודים החיים בסרטי הוידאו, ועוד ועיקר – ראיית פניו הקדושות בעינינו, בהתגלותו הקרובה, תיכף ומיד ממש!

שיחות לילדים – ענין רציני ואמיתי

סגנון השיחות לילדים שונה מהשיחות למבוגרים, והדברים פשוטים וקלי הבנה, כך ניתן להתרשם בקלות מעיון אפילו שטחי בהן (ואפילו משמיעת קולו הקדוש וסגנון דיבורו בכינוסים) – פעמים רבות הדגיש הרבי את הרצינות הרבה אותה מייחס לשיחות לילדים. וכך הבהיר באחד הכינוסים¹³⁰:

"בכנס זה נמצאים גם מבוגרים, לאחרי בר-מצוה ובת-מצוה. ויש ביניהם החושבים שהענינים הנאמרים עתה שייכים ל"ילדים" ("קינדערשע זאכן")... עמהם – חושבים הם – צריכים לדבר על ענינים רציניים יותר!

הנה לכל לראש צריכים הם לדעת, שענינים אלו הנאמרים בנוסח וסגנון המוכן גם לילדים – הם אותם הענינים המבוארים בספרים עבור המבוגרים, אלא שמתורגמים הם לשפה פשוטה שגם ילדים יוכלו להבין זאת. ואדרבה – הלואי ידעו המבוגרים את כל הענינים שאודותם מדברים עם הילדים!..."

(130) א' דר"ח אלול תשד"מ (להלן ע' 604).

בהתאם לכך, חזר הרבי כמה פעמים בהתוועדויות על העניינים אשר נאמרו לילדים, וביאר אותם שוב בהרחבה, בהקדימו כי הם – רציניים ואמיתיים¹³¹. באחת השיחות, בה ביאר באריכות נושאים עבור צבאות השם בכינוסי חמשה עשר בשבט, הקדים הרבי והסביר: התורה עיקרה בדרגא עליונה והיא יורדת ומתלבשת בדרגות נמוכות יותר (כמבואר בחסידות לגבי "שלושת אלפים משל") – וכך גם ההסברים לילדים, הם "לבוש" המכוון ומתאים לתורה כפי שהיא בדרגות עליונות יותר¹³².

בשיחה אחרת ביאר הרבי את דיוק לשונו בכינוס הילדים אותו הזכיר בפשטות לפי הדעה שלא נפסק כמותה להלכה, מדוע מתאים לבאר דווקא כך¹³³.

הרצינות בה מתייחס הרבי לילדים, באה לידי ביטוי גם ברמת הדרישות מהם. כך, לדוגמא, למרות פסק הרמב"ם הנודע כי הדרך ללמד ילד קטן היא על ידי פרסים (פסק אותו הרבי עצמו מביא בשיחותיו כדרך חינוך מתאימה¹³⁴), באחד הכינוסים ניתן לראות כי הרבי דורש מהילדים הרבה מעבר לכך¹³⁵:

"הנהגה זו שייכת לילד יהודי שנמצא לעת עתה בדרגא נמוכה, בבחינת "צומח", מפני שלא זכה לקבל את החינוך שקיבלתם אתם – שביחס אליו אין דרך אחרת לפעול עליו לקיים תורה ומצוות, אלא אם כן יבטיחו לו מיני מתיקה וכיו"ב.

אבל אתם, שזכיתם לחינוך על טהרת הקודש, עד לדרגא כזו שראויים לקבל "גאלד-סטאר" – אין לכם לגשת מתוך הנחה שתחילה צריכים אתם לקבל מיני מתיקה וכיו"ב, ורק אח"כ תלמדו תורה. . . היתכן שתהי' אצלכם מחשבה טפשית כזו, שמתי תפעלו את הענין ד"ישמח ה' במעשיו" – רק לאחרי שיתנו לכם מיני מתיקה?! – כדי לחשוב כן צריכים להיות "פרא-אדם" הכי גדול!..."

על הרצינות בה מתייחס לצבאות השם והציפיות מהם, ניתן ללמוד גם מההזדמנות הנדירה של "יוכיחן משה שאוהבן" – כאשר הנהגת חיילי צבאות השם בכינוס לא הייתה לשביעות רצונו של הרבי, הוא פנה אליהם בשיחה נוקבת, ממש בסגנון שיחות התוכחה למבוגרים¹³⁶:

"איך יכול להיות שאחרי כל הכינוסים, נכנע הילד שוב ליצר הרע, ועושה כרצון היצר?"

ואין צורך בראי' טובה יותר מההנהגה בשעת הכנס עצמו: יושבים בכנס זה ילדים רבים, חיילי "צבאות השם". . . ומדברים בכנס אודות ה"פקודת יום" הכתובה בתורה

131) ש"פ ראה תשמ"ו (להלן ח"ב). וראה גם – בשנים קודמות – ליל א' דר"ח אייר תשל"ו. ובאריכות – זאת חנוכה תשל"ט.

132) חמשה עשר בשבט תשד"מ (להלן ע' 559).

133) ש"פ אמור תשמ"ב (להלן ע' 356).

134) ש"פ תרומה תשמ"א (להלן ע' 136).

135) א' דר"ח אלול תשד"מ (להלן ע' 604). דרך חינוך זו – כחידוש מיוחד ו"שינוי הטבעים" של ילדי תקופתנו דוקא – מבוארת בהרחבה בלקו"ש חט"ו, ע' 132 ואילך.

136) ו' דחג הסוכות תשמ"ח (להלן ח"ב).

במיוחד ליום זה ולשנה זו – "הקהל את העם האנשים הנשים והטף", במטרה – ללמוד על הקב"ה,

ולמרות הכל, יושב ילד ומשחק במצלמה, שזו או צעצוע אחר המתאים לילד בן שנה עד שלש, וזוהו הוא מראה מהי רמת ה"חכמה" והפיקחות שלו...
ולא עוד, אלא שאינו עושה זאת בהחבא, אלא בגלוי לעין כל, כאשר הילדים שיושבים סביבו מסתכלים עליו כדי ללמוד ממנו "דוגמא חיה" איך יושבים בכנס צבאות השם ואיך מנצחים את היצר הרע, והוא תמורת זה מדגים להם איך מתנהג חייל בצבא היצר הרע!"

השיחות בקשר לצבאות השם

בנוסף לשיחות אלה, באו בספר גם שיחות בקשר לצבאות השם. במשך השנים, בפרט בתקופה הראשונה להתייסדות הצבא – עורר הרבי באריכות ובלהט על חשיבות העיסוק עם צבאות השם.

כבר הובאה לעיל השיחה משבת פרשת תולדות, בה דיבר בכאב על האדישות לענייני צבאות השם, כאשר לא הדפיסו את החוברות עבורם במשך חמישה וחצי שבועות. בנוסף לכך, חזר הרבי פעמים נוספות על חשיבות צבאות השם, הגדירן כ"מלחמת מצוה"¹³⁷, ובכאב הבהיר כי כל ילד אותו יכולים להכניס לצבאות השם ולא מכניסים – בכך מעכבים את הגאולה רגע נוסף!¹³⁸

עוד התבטא:¹³⁹ "ענין זה אינו "משחק ילדים" – זהו משחק בילדים; ובאמת, אין זה משחק כלל – אלא שעי"ז מחנכים ומעמידים את "כל צבאות ה'", "ש"יצאו גו' על צבאותם" (ע"ד כפי שהי' בדור דיציאת מצרים)".

בשיחות אלה ישנם גם מסרים והסברים אותם דורש הרבי להעביר לחיילי צבאות השם. הרבה יש ללמוד מהן על התייחסות הרבי לילדים.

בפרט, חוזר ומדגיש הרבי כיצד לחנך את הילדים על מטרת הצבא ותפקידו העיקרי – "משיח נאו": הרבי קובע כי החינוך למשיח הכרחי, ולא ייתכן בלעדיו¹⁴⁰; מבאר באריכות כיצד לתאר לילד את גודל החומרה בגלות ועד כמה מופרך כל רגע נוסף בה, באופן בו יבין¹⁴¹; ומסביר כי ניתן לתאר לילד את ביאת המשיח גם באופן המתאים לעולמו הילדותי – יהיו אז ריבוי ממתקים, ואז הוא ירצה בכך¹⁴².

137) חמשה עשר בשבט; ש"פ יתרו, תשמ"א (להלן ע' 116; ע' 123).

138) ראה – בנוסף לש"פ תולדות הנ"ל – ש"פ וישלח תשמ"א (להלן ע' 99).

139) ש"פ מצורע תשמ"א (להלן ע' 185).

140) ש"פ תרומה תשמ"א (להלן ע' 136 ואילך).

141) חמשה עשר בשבט תשמ"א (להלן ע' 116).

142) ש"פ תרומה הנ"ל.

שיחות אלה, הן בעיקר משנת היסוד – תשמ"א, בה הקדיש הרבי חלק נכבד מהשיחות לענייני צבאות השם. בספר זה ניתן לראות כי ב-19 הזדמנויות שונות התייחס הרבי בשיחותיו לענייני צבאות השם (מלבד הכינוסים עבורם).

[בשנים הבאות, קרא הרבי להתעוררות בענייני צבאות השם במהלך "משפט הספרים", בשנת תשמ"ו – בה דרש הוספה בשלושה תחומים: צבאות השם, בתי חב"ד ותפארת זקנים. התעוררות נוספת השייכת לצבאות השם הייתה בשנת תשמ"ז, כאשר הרבי הורה על "חדר צבאות השם", ועסק בכך במספר שיחות].

בשנים הבאות התייחס הרבי לענייני צבאות השם לעיתים רחוקות יותר, אך בעיקר כי העיסוק בכך הפך מובן מאליו ונכלל ב"תמידין כסדרן", וממילא אין צורך להזכיר שוב ושוב. וכך נראה במפורש מטענתו־תביעתו הקדושה בשנת תשמ"ב:

"זה כבר משך זמן רב שמרעישים ומזעיקים בנוגע לעריכת כנסים עבור "צבאות השם" – ילדי ישראל שלפני בר־מצוה ובת־מצוה. ולאחרי כל זה – קויתי שיערכו כנס כזה בחמשה עשר בשבט, למרות שלא שמעו ממני "מאה פעמים ואחד" אודות עריכת כנס ל"צבאות השם" בט"ו בשבט . .

אבל אעפ"כ, מאחר שלא הזכרתי בפירוש שגם בחמשה עשר בשבט השתא צריך להערך כנס עבור "צבאות השם" – אין קול ואין עונה, ואין פוצה פה ומצפצף!¹⁴³

"רואים בפועל שלמרות שכבר עבר משך זמן לאחרי "אחרון של פסח" – עדיין לא נערך כנס ל"צבאות השם" ! ואפילו אם באיזה מקום נערך כנס ל"צבאות השם" – לא הי' זה בפירסום המתאים, ובמילא היו כו"כ ילדים וילדות שלא ידעו כלל אודות כנס זה ! הגיע כבר הזמן שיבינו לבד שצריכים לארגן כנסים עבור "צבאות השם", ולא לחכות עד שאצטרך לומר זאת עוד פעם ועוד פעם !

. . ובפרט לאחרי שכבר דובר כו"כ פעמים אודות כללות הענין ד"צבאות השם" – לא רק ג"פ, אלא ג"פ ג', ויותר מזה!¹⁴⁴

מענה קודש חשוב בעניין, ניתן בתחילת שנת תשמ"ב – כאשר הרבי הורה לכתוב ספר תורה כללי עבור כל ישראל. חצי שנה לאחר ההוראה על ספר התורה לילדי ישראל. היה מי שהבין כי עתה, כאשר ישנו הספר הכללי, כבר אין צורך לכתוב ספר מיוחד לילדים. על כך השיב הרבי (בין השאר)¹⁴⁵:

"באם לאחרי כל המדובר כשנה רצופה ע"ד מעלת עניני הכל שאין בו חטא, שואלים הנ"ל – מוכרח שימצאו מישהו שיש לו חוש בהסברה ותעמולה, ויקרא ההנחות, עכ"פ בשימת לב קצת דקצת, ויענה שאלתם".

(143) חמשה עשר בשבט תשמ"ב (להלן ע' 310).

(144) ש"פ תזו"מ תשמ"ב (להלן ע' 345).

(145) ליקוט מענות קודש תשמ"ב, יז.

תוכן ומפתח

תשמ"א

65. מכתב חול המועד סוכות – לילדי ישראל
התבוננות בענין "הקהל" אצל ילדי ישראל

- שיחת יום ג' דחול-המועד סוכות, י"ט תשרי, להתלמידים ולהתלמידות
67. "צבאות השם" שיחיו – בבית הכנסת, אחרי תפלת מנחה

שיחה א':

על ילדי ישראל במיוחד להשתדל בענין "הקהל" / כל ילדי ישראל, חייליו של הקב"ה,
יתאחדו בשם "צבאות השם"

שיחה ב':

הנהגת "צבאות השם" צריכה להיות כהנהגת צבא אנושי: הצבא הוא ענין רציני /
יש למלא הפקודות בקבלת עול, ומילוי הפקודה נוגע להצלחת הצבא כולו / מילוי
הפקודה אף אם נראה לו שאי-הציות יועיל לצבא כולו / בשונה מצבא אנושי –
ב"צבאות השם" נמצא הקב"ה מנהיג הצבא עם כל אחד מהחיילים

שיחה ג':

כמו בצבא אנושי – גם ב"צבאות השם" עורכים "פאראד" / עריכת "פאראד" בחנוכה,
שבו יראו את השגיהם של החיילים בהנהגתם ובגיוס חיילים נוספים / ההוראה
מ"הקהל": כל ילד יעשה "בית המקדש" בביתו ובבית-הספר / למסור את הדברים
לילדים נוספים ולמדינות נוספות / סיום בחלוקת מטבעות לצדקה

- שיחת יום ד', כ"ח תשרי, להתלמידים ולהתלמידות שיחיו – בבית הכנסת,
78. אחרי תפלת מנחה (מוגה)

שיחה א':

ילדי ישראל – "צבאות השם", וכל חייל מהם חשוב / כשם שבצבא נערך "מסדר"
לפני החזרה מימים שבהם סדרי הצבא אינם מוקפדים לעבודת הצבא הסדירה, כך
ב"צבאות השם" – יש לערוך "מסדר" בימי תשרי (שבהם סדרי הלימוד אינם מוקפדים)
לפני החזרה ללימודים

שיחה ב':

מחלקות ותפקידים שונים ב"צבאות השם" – בהתאם למעשיהם של האבות, האמהות
ודוד המלך / ה"מפקד העליון" דואג לחיילים לכל צרכיהם / הוספה בצדקה

שיחת יום ג' פ' האזינו, כ"ו אלול, להתלמידים ולהתלמידות "צבאות השם"
שיחיו - בבית הכנסת, לאחר תפלת מנחה 404

שיחה א':

הכנס בימים אלו מדגיש ש"נצבים היום כולכם" כהכנה להכתרת הקב"ה למלך
בראש השנה

שיחה ב':

ההוראה מיום שלישי: "טוב לשמים וטוב לבריות" / ההוראה מפרשת השבוע: "האזינו
השמים גו' ותשמע הארץ גו'" - גודל חשיבותו של כל מחשבה דיבור ומעשה של
יהודי, שהשמים והארץ מקשיבים לו

שיחה ג':

סיום בנתינת צדקה ובניגונים

תשמ"ג

שיחת יום ג' פ' האזינו, ד' תשרי, להתלמידים ולהתלמידות "צבאות השם"
שיחיו - בבית הכנסת, לאחר תפלת מנחה 413

שיחה א':

השפעה להצטרף ל"צבאות השם" באופן המתאים לרוח והאווירה של עשרת ימי
תשובה, "קירוב המאור אל הניצוץ"

שיחה ב':

הוראה מקביעות הכנס ביום שלישי: להיות גם "טוב לבריות", לקרב גם את ה"בריות"
ולצרפם ל"צבאות השם" / ההוראה מהחומש והתהלים היומי: ילדי ישראל זוכים ליחס
וחיבה מיוחדת מהקב"ה, שדואג לכל מחסורם בזמן הגלות, "השם רועי לא אחסר"

שיחת יום ג', ד' דחג הסוכות, להתלמידים ולהתלמידות "צבאות השם"
שיחיו - בבית הכנסת, לאחר תפלת מנחה 420

שיחה א':

סוכות קשור עם יציאת מצרים שבה הוקם "צבאות השם", וכנהוג בצבא לישון
באוהלים / גם כיום קיימים כל העניינים ד"ענני הכבוד" ו"סוכת עורות של לוי"ן"

שיחה ב':

התחלת הכל היא לימוד האות א בתורה, שצורתה מורה על החיבור של יהודי עם
הקב"ה

שיחה ג':

ההוראה מיום שלישי והחג השלישי - "טוב לשמים וטוב לבריות" והנהגה לפי
התורה המשולשת / חלוקת מטבעות לצדקה וניגוני שמחה

תשמ"א

מכתב חול המועד סוכות ה'תשמ"א – לילדי ישראל

התבוננות בענין "הקהל" אצל ילדי ישראל

ב"ה, חול המועד סוכות,
פרשת ברכה, שנת הקהל, ה'תשמ"א.
ברוקלין, נ.י.

לכל ילדי ישראל
אשר לפני גיל בר/בת מצוה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ודאי ידוע לכם שאנו עומדים בשנה הנקראת – שנת הקהל, משום שכאשר בית המקדש היה קיים, היו בשנה זו – וליתר דיוק: בימים אלה של (תחלת) חול המועד סוכות – מקיימים את מצות ה' הקהל – להקהיל את כל בני ישראל, "האנשים והנשים והטף" כולל גם קטני-קטנים –

להקהילם בבית-המקדש, שם היה המלך קורא לפניהם פרשיות מן התורה, שאותן שמעו ולמדו, ושמרו לעשות את כל דברי התורה "כל הימים אשר אתם חיים".

כן ידוע לכם ודאי שבהגיע מועד מסויים בשנה שבו התרחש בעבר אצל עם ישראל אירוע חשוב מאד – מצוה התורה להתבונן בדבר, לראות כאילו את האירוע כנגד העינים, לחיות אותו מחדש, וללמוד ממנו כיצד ובמה ישפיע ויוסיף הדבר בחיי היום-יום האישיים בהווה.

כך, למשל, מיד בחג הראשון – חג הפסח שבחמשה-עשר בניסן – יש להתבונן בכך שהקב"ה הוציאנו מגלות ומעבדות מצרים, ונתן לנו חירות על מנת לעבדו ולקיים את כל מצוותיו.

וכך גם בהגיע ימי "הקהל" – על כל אחד מאתנו, כולל ילדים קטנים ביותר, להתבונן שביתו, כל בית יהודי, ואצל ילדים – גם הכיתה שבה הם לומדים בבית-הספר, וכיוצא בזה, עליהם להיות נקיים, מוארים וקדושים, וה"מלך", הדבר "המולך" ומנהיג אותו ואת חייו – אמונתו בהקב"ה (כפי שהוא מתחיל את חיי יום-יום שלו, באמירת "מודה אני לפניך, מלך חי וקיים") – "יקרא לפניו", ישפיע עליו כולו ועל כל מעשיו שיהיו כאמור בפרשיות התורה.

כן לקיים "הקהל" – החל מעתה והמשך בכל השנה – בזמנים מתאימים, ובפרט בשבת: להתאסף ללמוד פרשה או ענין בתורה, ולקבל החלטות טובות לתוספת יתר בעשיית המצוות.

כדי שכל זה יהיה ביתר הצלחה וחיוניות – ראוי לאחד את כל המסוגלים להתאסף תכופות במסגרת של "קהל", קבוצה ה"צבאות השם", שעליהם נמנה כל יהודי עוד מקטנותו, כיון אשר את כל אחד מצוה הקב"ה: "מלאו את הארץ וכבשוה", לכבוש את העולם על ידי "שימלא" אותו, יאיר העולם באור אמיתי, כך שייראה לכל אשר כל הארץ היא של הקב"ה.

בברכה להצלחה רבה בכל האמור, וכן –
חג שמח, ושהשנה כולה תהי' שנה טובה ומתוקה

/מפני קדושת המועד לא באה כאן החתימה/

שיחת יום ב', י"ט תשרי, ג' דחול המועד סוכות ה'תשמ"א¹

להתלמידים ולתלמידות שיחיו
- בבית הכנסת, אחרי תפלת מנחה -

בלתי מוגה

שיחה א'

על ילדי ישראל במיוחד להשתדל בענין "הקהל"

א. [אמרו את הי"ב פסוקים ומאמרי חז"ל²].

ב. בטח נמסרה לכם הודעתי במכתב³, אשר, כיון שנמצאים בשנה הנקראת "שנת הקהל" -

שנה שבה היו מקיימים בזמן שבית המקדש היה קיים בשלימותו, בימים אלו ממש של חול המועד סוכות, את מצות "הקהל": "הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו גו' ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת"⁴; ומכך לומדים, אשר, על אף שנמצאים בגלות ובית המקדש עוד טרם נבנה, אך על ההכנה לבניין בית המקדש להיות באופן דומה להנהגה כפי שהיתה שם, בבית המקדש: שעוד בהיותנו בגלות, הרי, בבוא ימי הסוכות של "שנת הקהל", פועלים ובאופן ד"יגעת" באסיפת וקיבוץ בני" -

לכן, על ילדי ישראל, ילדים וילדות (הנקראים בציווי דמצות הקהל בשם "טף", שמשמעו - ילדים קטנים, ועד לקטנים ביותר שבילדי ישראל⁵), להראות דוגמא לכל בני", שכבוא ימי הסוכות נאספים הם יחדיו.

והתאספותם יחדיו היא - כהמשך הציווי על מצות הקהל - "למען ישמעו גו' את כל דברי התורה הזאת", כדי לשמוע ענינים מהתורה (וכפי ששמעתי זה עתה מחלק מהם - פסוקים וכן מאמרי חז"ל), וזאת על מנת שלאחר מכן יהי' "לעשות את כל דברי התורה הזאת" - שיקיימו מה שכתוב בכל התורה כולה.

(1) ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בשיחתו מיום ג' פ' תבוא, י"ד אלול ה'תשמ"מ (סכ"ב), לסדר כינוסים לילדים וילדות ג' פעמים: לפני ר"ה, בעשי"ת ובחול המועד סוכות.

(2) נדפסו בחוברת "י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל" (ברוקלין, ה'תשל"ו).

(3) מכתב לילדי ישראל שלפני בר ובת מצוה - חול המועד סוכות ש.ז. (נדפס לעיל ע' 65).

(4) וילך לא, יב.

(5) ראה רמב"ן ואוה"ח עה"פ שם, יג. גו"א (לפירש"י עה"ת) עה"פ שם, יב. חדא"ג מהרש"א חגיגה ג,

א. מנ"ח מצוה תריב. כלי יקר עה"פ שם, יב. וראה ירושלמי ריש חגיגה.

ולאחר מכן לוקחים מזה ל"כל הימים אשר אתם חיים על האדמה"⁶: הענינים שלוקחים על עצמם לקיים בימים אלו דסוכות – הרי לוקחים זאת בחיות ובמסירות נפש גדולה כל כך, עד שלאחר מכן די בכך כדי לפעול שאפילו כאשר הילד גדל ונעשה בר מצוה (או בת מצוה), וכן הלאה – הוא יזכור זאת, וזכרון זה יעוררו לקיים זאת בפועל – להתנהג בהנהגתו היום-יומית ובכל הנהגותיו על פי הכתוב בתורה ("התורה הזאת").

ג. והטעם לכך שענין "הקהל גו' למען ישמעו גו' ושמררו לעשות את כל דברי התורה הזאת" הוא בהדגשה אצל "טף", יותר מאשר אצל "האנשים והנשים" – מובן בפשטות:

ילדים – הרי הם משוחררים מדאגות, ולכן יכולים הם להתמסר בשלימות לתורה [ש"תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"⁷ (כפי ששמענו זה עתה ב"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל) – היא נמסרה לכל אחד ואחד מכם, ולכל אחד ואחד מבני, כירושה נצחית]. ומזה מובן, שעליהם – הילדים – לנצל את העובדה שהינם משוחררים מדאגות אחרות, ולפעול בכל החוזק והתוקף בתורה ומצוות, "לעשות את כל דברי התורה הזאת".

וזאת – מבלי להתחשב עם היצר, ואדרבה – להלחם בו, ולהלחם בו באופן שודאי ינצחו, כיון שהמלחמה נערכה באופן ד"יגעת", שאזי דבר ברור הוא ש"מצאת"⁸ (כפי שאמרתם זה עתה ב"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל), שינצחו במלחמה נגד היצר.

כל ילדי ישראל, חייליו של הקב"ה, יתאחדו בשם "צבאות השם"

ד. ולכן נקרא כל אחד ואחד מישראל, החל מילדים קטנים ביותר, בשם "צבאות השם"⁹ – צבאו של הקב"ה, חייליו ו"קציניו" של הקב"ה – כיון שהם הצבא שהעמיד הקב"ה, והוא סומך עליהם שהם ילחמו וינצחו ב"מלחמת ה'" – המלחמה שאותה רוצה הקב"ה שילחמו עם מה שאינו יהדות ("ניט־אידישקייט"), עם היצר.

ועי"ז יגלו ש"שמים" ו"ארץ" – כל הנמצא סביבנו (סביבו של כל ילד), הן אם זה בשמים והן אם זה בארץ – נברא ע"י הקב"ה, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"¹⁰ (כפי שאמרתם זה עתה ב"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל); יגלו שהקב"ה הוא בעל־הבית היחידי בכל מקום ומקום, ולכן, על הכל להתנהג כפי רצונו.

וכאשר רוצה היצר לבלבל ולהפריע – נלחם כל אחד ואחד מילדי ישראל (שכל אחד ואחד מהם הוא חלק מ"צבאות השם") עם היצר, עד שמנצחו.

(6) וילך שם, יג.

(7) ברכה לג, ד.

(8) מגילה ו, ב.

(9) בא יב, מא.

(10) בראשית א, א. וראה פירש"י עה"פ שם, יד.

ה. לכן גם באה ההצעה (כאמור גם במכתב), שכל ההתאחדויות ("יוניאן'ס") בין ילדים שיתאספו כ"קהל", קבוצה, על מנת להוסיף בלימוד התורה וקיום המצוות – יקראו בשם "צבאות השם"; וכן גם ההתאחדויות ("יוניאן'ס") בכל המדינות יקראו כולם באותו השם, ובכך יתאחדו כולם.

והעיקר – שינהגו כולם כפי שצבא צריך לנהוג (כדלקמן).

ו. וכיון שהם צבאו של הקב"ה – הרי מובן מאליו שאם רק ירצו, ודאי ישמרו את כל הכתוב בתורה, וודאי יקיימו זאת בהצלחה רבה.

וצבא זה יהיה צבא – כפי שהי' בפעם הראשונה בה נקראו בני"י "צבאות השם", ביציאת מצרים – ש"יוצאים ביד רמה"¹¹, הנצחון יהי' בנקל, נצחון גדול ומלא, דהיינו, שבכל מעשה, ואפילו דיבור – יהי' ניכר שהילד הינו "חיל", איש צבא ב"צבאות השם", נוהג באופן כזה וזוכר על כך בכל יום.

ובפרט שילד זה בא מימי חג הסוכות, שאז הזכירו לו פעם נוספת – במכתב – שהוא מ"צבאות השם", ולאחר מכן גם יתנו לו את המכתב הנ"ל, על מנת שיקחנו עמו – שזה יתן לו את התוקף וישפיע עליו שיזכור שהוא בצבא השם.

ז. וכיון שזה עתה שמעתם ולמדתם (בי"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל) ש"ואהבת לרעך כמוך"¹², וש"רבי עקיבא אומר זה כלל גדול בתורה"¹³ – ודאי תשפיעו על חבריכם וחברותיכם, ילדים על ילדים וילדות על ילדות, שהם, וכל ילדי ישראל, ידעו שהם מ"צבאות השם", וינהגו תמיד באופן שהכל יכירו שהם "צבאות השם".

ואזי יש להם את ההבטחה מהקב"ה – "יגעת ומצאת", שיהי' "ובני ישראל יוצאים ביד רמה", הם ודאי ינצחו במלחמת היצר (כנ"ל),

ויהי' זה נצחון הבא מתוך שמחה, שהרי את הכח על כך לוקחים החל מימי הסוכות, החג הנקרא "זמן שמחתנו", שמחה כפולה¹⁴ – "ישמח ה' במעשיו"¹⁵, הקב"ה שמח עם כל אחד ואחד מכם, ו"ישמח ישראל בעושייו"¹⁶, כל אחד ואחד מכם שמח עם הקב"ה (כפי שאמרתם ולמדתם זה עתה בי"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל – מהתניא¹⁷), ולוקחים משמחה זו על כל השנה כולה¹⁸.

*

(11) בשלח יד, ח.

(12) קדושים יט, יח.

(13) תו"כ הובא בפרש"י עה"פ.

(14) ראה לקו"ת שמע"צ פח, ד ואילך.

(15) תהלים קד, לא.

(16) שם קמט, ב.

(17) ספ"ג.

(18) אוה"ת ברכה ס"ע א'תתסו (וראה גם אוה"ת סוכות ע' א'תשנו). סה"מ תש"ב ע' 49.